

Anbi-beschikking ten onrechte met terugwerkende kracht tot 1 januari 2008 ingetrokken

Hof Den Haag 24 september 2014, 13/00546, ECLI:NL:GHDHA:2014:3465, MK, Uitspraak Hof

Belastingjaar/tijdvak 2008

Trefwoorden activiteiten, algemeen nut, bewijslast, doelstelling, expositie, gelijkheidsbeginsel, instelling, intrekkingbeschikking, misbruik, oldtimerscollectie, particulier, statuten, stichting, successierecht, verkrijging

- Artikel 5b, AWR
- Artikel 41a, Artikel 41b, Artikel 41c, Uitv.reg. IB 2001
- Artikel 6.33, Wet IB 2001

Samenvatting

Belanghebbende is op 9 december 2005 opgericht. Belanghebbende is een stichting die onder andere ten doel heeft de exploitatie van een museum en expositieruimte met name dienende tot het voor het algemeen publiek toegankelijk exposeren van oldtimers en andere oude antieke automobielen, vervoermiddelen, antiquiteiten en curiosa. De collectie van belanghebbende is om niet in bruikleen verkregen. Bij brief van 9 februari 2006 is belanghebbende meegedeeld dat de inspecteur haar vanaf de oprichtingsdatum aanmerkt als algemeen nut beogende instelling (anbi). Op 7 december 2007 heeft de inspecteur dit bij beschikking bevestigd en bepaald dat belanghebbende per 1 januari 2008 als anbi wordt aangemerkt. Op grond van de bevindingen van een boekenonderzoek is bij beschikking van 21 november 2011 de anbi-status van belanghebbende ingetrokken met ingang van 1 januari 2008. Het hof overweegt echter dat belanghebbende erop mocht vertrouwen dat de inspecteur bij het verlenen van de anbi-status op 9 februari 2006 en het geven van de beschikking van 7 december 2007 weloverwogen een standpunt over de feitelijke activiteiten van belanghebbende heeft ingenomen. Dat bij het geven van de anbi-beschikking het dossier van belanghebbende niet is geraadpleegd, doet hieraan niet af en komt voor risico van de inspecteur. Het hof oordeelt dat de inspecteur aan de intrekkingbeschikking geen terugwerkende kracht tot 1 januari 2008 kon verlenen en bepaalt dat de intrekkingbeschikking niet eerder in werking treedt dan op 1 januari 2010. (Beroep gegrond.)

Commentaar (Molenaar)

Hof Den Haag corrigeert hiermee deels de uitspraak van Rechtbank Den Haag (21 mei 2013, nr. 12/05986, [NTRF 2013/2607](#), gepubliceerd zonder commentaar). Beide instanties gaan akkoord met de intrekking van de anbi-beschikking van 21 november 2011, maar anders dan de rechtbank verleent het hof geen terugwerkende kracht naar 1 januari 2008 maar naar 1 januari 2010. En dat is voor deze stichting de redding, want het belang van de anbi-beschikking zit in de nalatenschap van ruim € 2 miljoen die zij in 2008 ontving, waarover zonder anbi-beschikking het maximale tarief aan successierecht betaald zou moeten worden. En dat hoeft met deze uitspraak van het hof nu niet.

Of de anbi-beschikking terecht werd ingetrokken, kan ik aan de hand van de gepresenteerde feiten moeilijk beoordelen. De verzameling oldtimers is van tien (in 2005) naar 49 (in 2014) toegenomen, dus het lijkt er wel op dat er moeite wordt gedaan om de collectie te vergroten. Maar de collectie is maar enkele uren per week en verder op afspraak te bezichtigen, terwijl er bijna niets aan het verzamelen van informatie en documentatie en aan publiciteit wordt gedaan. Dit brengt het hof tot de conclusie dat het meer een particuliere collectie is dan een openbaar museum en dat er daarom niet meer dan 50% in het algemeen belang wordt gewerkt. Per 2010 wordt het daarmee nog moeilijker voor de stichting omdat de anbi-norm toen naar meer dan 90% algemeen belang is opgetrokken. Het bestuur van deze stichting zal dus veel meer van de collectie openbaar en inzichtelijk moeten maken om weer als algemeen nuttig te kunnen worden aangemerkt.

Over de terugwerkende kracht vindt het hof dat de inspecteur met de erkenning van 9 februari 2006 en de anbi-beschikking van 7 december 2007 het vertrouwen heeft gewekt dat hij een bewuste standpuntbepaling heeft gedaan, waardoor de stichting op de anbi-beschikking mocht vertrouwen. Vandaar geen intrekking met terugwerkende kracht naar 1 januari 2008. Het is echter volledig onduidelijk waarop het hof zijn beslissing baseert dat de intrekking wel per 1 januari 2010 zou zijn toegestaan. De intrekkingbeschikking was van 21 november 2011, dus dat lijkt mij bij opgewekt vertrouwen de juiste ingangsdatum. Het hof motiveert dit deel van haar beslissing helemaal niet en dat komt mij erg willekeurig over.

Maar de stichting en de mecenas daarachter met zijn collectie oldtimers zal dit niet veel kunnen schelen, want zij zullen vooral blij zijn dat met deze uitspraak de vrijstelling successierecht voor de nalatenschap van 2008 behouden is gebleven.